UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo terti[um] de eadem historia

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

Odio eſt deo impius ꝛ impietas eius.

¶ Sermo tertiꝰ de eadem hiſtoria

Uade et ſicut

v ꝛc. Corde creditᷣ ad iuſticiã: ore aũt cõfeſſio fit ad ſalutem. Rom. x. Nota triplex credere. ſcꝫ

¶ Credere deum
¶ Credere in deo.
¶ Et credere in deum.

De pͥmo Tit. j. Cõfitenᷣ ꝟbis ſe noſſe deum: factꝫ aũt negãt. ¶ De ſcđo. Demões credũt ꝛ ꝯtremiſcũt Jaco. ij. ¶ De tertio Joã. xiiij. Creditꝫ in deũ ꝛ i me cre. ꝛc.
¶ Uade ꝛc. ¶ Salutatio

p Ro pͥmo. An in demonibꝫ ſit fides? Q, ſic. Jac. ij. Demones credũt. Cõtra. Sup illõ. ij. Coꝝ. vj. Que ꝯuẽtio chꝛi ad belial. đr glo. Sic chꝛs oĩa bñ: ita diabolꝰ oĩa male. Actꝰ aũt fidei ꝛ iformis bonꝰ eſt. ¶ Rñdet Boñ. in. iij. di. xiij. Fides informis đr duplr̃. Quedã innititᷣ pͥme ꝟitati ꝓpᷣ ſe: cꝫuis in ipſam nõ tendat amãdo. Et hec đr informis non ꝙ careat forma fidei ſm ꝙ ẽ virtꝰ gratuita. et ita eſt hitꝰ virtuoſus iſuſus. Alia eſt fides iformis q̃ innititᷣ ꝟitati articloꝝ fidei ꝓpᷣ aliquã rõnem creatã. Et hec đr iformis: qꝛ caret forma fidei: ꝛ ſm ꝙ eſt ꝟtꝰ: ꝛ ſm ꝙ gratuita ẽ. Jlla em̃ credulitas q̃ qͥs aſſentit articulꝭ ꝓpᷣ rõnem creatã ꝑncipalr̃: non ſolũ caret intentiõe habitus gratuiti: ſed etiã intentiõe hitꝰ ꝟtuoſi. Nullꝰ em̃ ꝟtutis videtᷣ eẽ credere/cũ qͥs credit innitendo ꝑſuaſioni quã videt. Si ğ h̃ mõ accipiatᷣ fides informis: hoc mõ ꝯcedi põt eã repiri in demonibꝫ. ſed nõ pͥmo mõ. lꝫ ſcđo modo repiatᷣ in malis chꝛiãnis. demões em̃ nõ ſunt apti ad ſuſcipiendũ habitꝰ iſuſos: et volũtas eoꝝ magis ẽ prona ad extinguendũ ꝛ ipugnãdũ ꝟitatẽ ꝙ̃ ad aſſentiendũ. Hec Bona. ¶ Pro fundamento Pñt demones iã expti mlᷝta credere futura: puta qꝛ viderũt ſcpturas ipletas q̃ ad ea q̃ ſunt pterita. Jõ firmitᷣ credũt ea que ꝓnũciantᷣ futura etiã infallibilr̃ euentura. Juxta illõ Claudiani. Premiſſa futuris dant exẽpla fidẽ. Fides tñ q̃ eſt in eis nullo mõ dici põt virtꝰ. qꝛ đr phs. vij. phyſ. Uirtꝰ eſt perfecti diſpoſitio ad optimũ. in demonibꝫ aũt nihil ẽ qđ diſponat ad meliꝰ. Cũ ğ qͥritᷣ An in demo. ꝛc. Dic rñ. ꝛc. Ex q̃ ꝯclude ꝙ nõ ſufficit credere ad hoc ꝙ ſaluari poſſimꝰ. alꝭs etiã demones ſaluarentᷣ. Nã vt đr Jaco. ij. fides ſine opibꝫ mortua ẽ. Audite vos q̃ dicitꝫ vos fidem hꝛe: ꝛ tñ opa fidei non facitis: ſed ꝯria. O luxurioſi. o vſurarij ꝛc. quid ꝓderit fides vr̃a: certe mortua eſt. Sola em̃ charitas eſt q̃ viuificat aĩam. Unde Proſper de vita ꝯtẽplatiua đr. Charitas eſt vita virtutũ. Nullũ ğ põt eſſe opꝰ viuũ ꝛ meritoriũ ſine charitate. ¶ Figura. iij. Reg. vj. Nihil erat in tẽplo qđ nõ auro tegeretᷣ. Spiritualr̃ Nihil eſt ptinens ad dei tẽplũ niſi ſit auro charitatꝫ ornatũ. Nihil habet viriditatis ramꝰ boni opis: niſi manſerit in radice charitatꝫ.

p Ro tertio. Jn ꝓcedẽti ꝛc. Hic đ ꝯuerſio qđ ẽ approbatio gratioſa. qꝛ audiens hec ieſus miratꝰ eſt: ꝛ ſeq̃ntibꝫ ſe dicit Amẽ dico vobis: nõ inueni tantã fidez in iſrl̃. Uñ circa hũilitatẽ ꝛ fidem Cẽturionis tria declarãtᷣ.

¶ Primũ laudauit excellentia.
¶ Secundũ mirabilis ꝯſequentia.
¶ Tertiũ deſiderabilis efficacia.

¶ Primũ eſt laudabilis excellẽtia. cũ đr: Audiẽs ieſus miratꝰ eſt. i. ad modũ admirantis ſe habuit: vt nos in diuinis bñficijs mirari ꝛ laudare doceret. Aug. Oẽs tales motꝰ cũ de dño dicunᷣ/ nõ ꝑturbati animi ſigna ſunt: ſed documẽta magri. Sequitᷣ. Et ſeq̃ntibꝫ ſe dicit. Amen dico vob: nõ inueni tantã fidẽ in iſrl̃. Hoc mõ de pñtibꝫ loq̃tᷣ: nõ đ oibꝫ retro pꝛiarchis et ꝓphetꝫ. Bedã. Pñtibꝫ ideo fides cẽturionis anteferᷣ. qꝛ illi legꝭ ꝓphetaꝝ ꝙ̃ monitꝫ edocti erãt. hic aũt nemine docẽte/ ſpõte credidit. Ex hoc ğ erubeſcere debebãt iſraelite. ¶ Secundũ eſt mirabil̃ ꝯſeq̃ntia. Jn fide em̃ Cẽturionis erat ꝑfigta fides gẽtiũ. Uñ ex fide eiꝰ occaſiõe accepta: dñs ꝯcludit volũtatẽ gentiũ. Et ex oppoſito ſcꝫ ex ifidelitate reprobationẽ iudeorum: Amẽ. i. fidelr̃ di. v. ꝙ ad exẽplũ iſtiꝰ ñ q̃ fides gẽtiũ ꝑfiguratᷣ. mltꝫ ꝙ̃: nõ oibꝫ. qꝛ nõ omnes obediũt euãgelio. ab oriente ꝛ occidente veniẽt ꝛ recumbent ꝛc. Ab oriẽte et occidente. i. (vt đr Augꝰ.) a toto orbe. Moraliter. Ab oriente veniunt/ qui ex

ↄſideratiõe ꝓprie origis hũiliter vel ad de
um ſe ↄuertũt in ſua iuuẽtute. Ab occiden
te ſcʒ q̄ ex mortis ↄſideratiõe ↄuertunt᷑ vł
q̄ pniam agũt in ſenectute. Seq̄tur: ⁊ re
cũbent cũ felicit᷑ reqeſcent cũ abraã iſaac ⁊
iacob. Illos noĩat ꝗꝛ ſpecialiter illis facta ē
repromiſſio de terra ꝓmiſſionis ꝑ quã be
atoꝝ patria figurat᷑. Filij aũt regni. i. iude
i in qb̃ aũ regnauit deus. vt dt Hiero. vel
vt dic Chryſ. Quib᷑ erat ꝓparatũ qđ ma
gis eos mordebit. vel filij vocatione: non
electione: ꝓmiſſione nõ ↄſecutione: ſua re
putatione: nõ re. qꝛ ſe indignos reddiderũt
eijcient᷑ a facie ⁊ viſione dei in tenebras ex
teriores: qꝛ in ſe hñt interiores. Nam ſm
Greg. Interiores tenebre ſunt cecitas mẽ
tis. Exteriores aũt nox eterne dãnatiõis
Sequit᷑. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiũ.
hic imo ꝑ metaphorã mẽbroꝝ penas exp
mit tormentoꝝ. Solent oculi fumo tacti
lachrymas ꝓducere. Dẽtes ſcʒ a minimo
.i. frigore ſtridere. Oñdit᷑ g̃ ꝙ reprobi i in-
ferno et calorẽ intolerabilẽ: ⁊ frigus intole
rabile ſuſtiebũt. ſm illđ Iob. xxiiij. Trãſi
ent ab aq̃s niuiũ ad calorẽ nimiũ. Raba-
nus. Stridor dentiũ prodet indignãtẽ af
fectũ eo ꝙ ſero ſibi iraſcat᷑. ꝙ tã ꝑtinaci im
probitate delıq̄t. ¶ Tertiũ eſt deſiderabil᷑
efficacia: qꝛ di. ieſus centurioni. Uade. i. ſe
curus reuertarẽ: ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi.
Et ita gr̃a ſequit᷑: ⁊ ſanat᷒ ē puer ex illa ho
ra. O miranda ſaluatoris beniuolẽtia. O
ſtupenda fidei efficacia. Exemplũ etiã ha-
bes ad ꝓpoſitũ de chananea cui tandem a
dño dictũ ē. O mulier magna fides tua:
fiat tibi ſic vis Matth. [illegible] Lu. vij. Fides
tua te ſaluã fecit.

PRo tertio. Audiſtis ⁊c. Si g̃ vultẽ a
dño laudari ac appropinq̄re atq; ex-
audiri: imitamini fidem atq; humilitatẽ iſti
us. Nam vt dicunt iura. De ſimilib᷑ ſimi-
le debet eſſe iudiciũ: de electione dudũ. et.
C. ad. l. fal. l. vl. Si audieritẽ: aliq̄s ad re-
gem accedens armis regijs inſignit᷒ com
mendat᷒ ⁊ approbatus ē: ⁊ in ſua ſupplica
tione exauditus: atq; honorib᷑ ⁊ doniſ am
pliſſimis dotat᷒. Et ſtatuet rex ille legem
ꝙ q̄cunq; ſimili mõ ad eũ accedet: ſimilit᷑
ſibi donabit. Nonne multi ad hoc diligen
ter ſtuderent ⁊c. Expone ⁊c. Securi g̃ ad
dñm currite. Nã ⁊ ipe di. Zach. j. Conuer
timi ad me ⁊ ego cõuertar ad vos.

¶ Dñica. iiij. Sermo. j.

QUalis ē hic
quia venti ⁊ mare obediunt ei.
Matth. viij. Nemini q̄cq; de-
beatẽ niſi vt inuicem diligatis Rom. xiij.
Si venti ⁊ mare obediunt ei q̃nto magis
ei obedire debem᷒: q̄ h̃ nobis iniunxit vt
inimicos diligam᷒. Dicit paul᷒ Nemini.
q. d. ⁊c. Omnib᷑ reddite debita ⁊ vniciq;
qđ ſuũ eſt ſoluite. Non ſitis alicuius debi
tores: niſi in charitate in q̄ eſtis inuicẽ de-
bitores. Amb. Nullũ tp̃s ē in quo non ſit
charitas impendẽda: nec cũ reddit᷑ euerti
tur: ſed reddendo multiplicat᷑: ⁊ quãto pl᷒
reddit᷑ tanto magis auget᷑. q̄ reddi non põt
niſi habeat᷑ nec haberi niſi reddat᷑. Et idẽ
dicit Aug᷒. Ad hanc aũt dilectionẽ frat-
nam tripliciter hortat᷑. A nature vnitate.
A ſcripture auctoritate. A gratie confor-
mitate. De primo Malach. ij. Nunquid
non ē vnus pr̃ oim̃ q̃re g̃ deſpicit vnuſq̄ſ-
q; fratrẽ ſuũ. De ſcđo. Ioan. xv. Hoc ē p̃-
ceptuẽ meũ vt diligatis inuicẽ. De tertio
Aug᷒ de doctrina chr̃iana. Omnes ſiqui
dem fratres ſm ꝙ homines ſumus: ſʒ ma
gis ſm ꝙ chriſtiani.

¶ Qualis eſt h̃ ⁊c.

PRo primo. An oĩa ſint ſubiecta diui
ne ꝓuidentie. Q; nõ. Sapiens Pro-
uiſor excludit malũ quantũ põt. Uidem᷒
aũt in reb᷑ multa eſſe mala. Cor. ix. Non
eſt cura deo de bob᷑. Contra Sap. viij.
Dicit᷑ ꝙ diuina ſapia attingit a fine vſq;
ad finẽ fortiter ⁊ oĩa diſponit ſuauiter. Re
ſpondet Tho. in p̃ma pte. Neceſſe eſt oĩa
q̄ habent q̄cunq; modo eſſe: ordiata eſſe a
deo in finẽ Ro. xiij. Que a deo ſunt: ordi-
nata ſunt. Sicut aũt dicit Boeci᷒. iiij. de
conſola. Prouidentia eſt ipſa diuina rõ in
ſummo oim̃ p̃ncipe conſtituta q̄ cuncta diſ
ponit. Unde ꝓuidentia nihil aliud ē q̃ rõ
ordinis reꝝ in finem. Idõ neceſſe eſt oĩa
inquantũ participant deeſſe in tantũ ſub-
di diuine ꝓuidentie. Cum aũt dr̃: Sapiẽs
prouiſor ⁊c. Uerũ eſt de particulari ꝓui-
ſore: nõ đ vniuerſali q̄ iuſte ꝑmittit aliquẽ
debitum i aliq̄ particulari accedere ne im

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN